

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. M., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., R., vo veci namietaného porušenia „základného práva na verejné prerokovanie vecí pred súdom v jeho prítomnosti“ podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 8 C 26/01-12 z 23. februára 2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. M. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2012 doručená sťažnosť Ing. J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho „základného práva na verejné prerokovanie vecí pred súdom v jeho prítomnosti“ podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) č. k. 8 C 26/01-12 z 23. februára 2001 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

„Sťažovateľ podáva sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy(...) vo veci porušenia jeho základného práva na verejné prerokovanie veci pred súdom v jeho prítomnosti upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 26/2001, týkajúcom sa rozvodu manželstva.

Sťažovateľ sa náhodne, s odstupom času dozvedel, že Okresný súd v Rimavskej Sobote v konaní 8 C 26/01 rozhodol rozsudkom zo dňa 23. 02. 2001 o rozvode jeho manželstva, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 04. 04. 2001. (...)

Po tomto zistení sťažovateľ dňa 15. 05. 2012 poveril splnomocneného zástupcu vyhotovením fotokópií kompletného spisu, zo získaných dokladov zistil tento stav:

1. Žalobný návrh bol podaný 25. 01. 2001, doplnený dňom 06. 02. 2001

2. Súd 29. 01. 2001 uložil zistiť adresu pobytu sťažovateľa.

Pripomínam, že navrhovateľka poznala adresu skutočného pobytu sťažovateľa, z adresy ktorého jej posielal poštou výživné.

3. Súd bez toho, aby mal relácie od inštitúcií, ktoré žiadal o informáciu o pobyte sťažovateľa, ustanovil uznesením z 09. 02. 2001 sťažovateľovi opatrovníka.

4. Súd už 06. 02. 2001 nariadil pojednávanie na 23. 02. 2011, hoci v tom čase nebol opatrovník ustanovený, uznesenie bolo opatrovníkovi doručené dňa 09. 02. 2001 a v čase konania pojednávania ustanovenie opatrovníka nebolo právoplatné.

5. Súd sa preukázateľne ani nepokúsil doručiť sťažovateľovi predvolanie na žiadnu zo známych adries.

Pojednávanie sa konalo bez prítomnosti a bez zastúpenia sťažovateľa.

Žalobkyňa nepravdivo uvádzala, že nemá vedomosť o pobyte sťažovateľa, súd nepravdivo uviedol v rozsudku, že sa sťažovateľovi nepodarilo doručiť žiadnu písomnosť, v skutočnosti žiadnu písomnosť neposielal.

6. Rýchlosť s akou súd vo veci rozhodoval, si zaslúžil pozornosť, rovnako to, že neurčoval výživné, čo by vyžadovalo preukázanie relevantných skutočností. Evidentne išlo o urýchlené vybavenie rozvodu.

7. O vydanom a nezákonne právoplatnom rozsudku sťažovateľa nikto neinformoval.

Pre nevedomosť o rozvode bol vylúčený sťažovateľ z možnosti riešiť majetkové veci, hlavne vyporiadania BSM a odkúpenie bytu, čím bol výrazne poškodený.

Vyššie uvedené skutočnosti nesporne vyplývajú zo súdneho spisu.

Nezákonným postupom v konaní porušiteľ hrubo porušil sťažovateľovo právo garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy(...)

Vzhľadom na predmet sporu a dôsledky nezákonného rozhodnutia na rodinný život a majetok sťažovateľa žiadame súd, aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 €(...).

V súlade s ustanoveniami § 56 ods. 1 písmena a), ods. 4 a ods. 5 zákona č. 38/1993 Z. z.(...) a na základe vyššie uvedených skutočností, preto žiadame Ústavný súd aby rozhodol nasledovne:

1. Základné právo sťažovateľa, upravené čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) bolo postupom Okresného súdu Rimavská Sobota porušené.

2. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 € (...), ktoré je Okresný súd Rimavská Sobota povinný vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Porušiteľ je povinný sťažovateľovi zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia(...) spolu s DPH 305,18 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho „základného práva na verejné prerokovanie veci pred súdom v jeho prítomnosti“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom okresného súdu a jeho rozsudkom č. k. 8 C 26/01-12 z 23. februára 2001, ktorým bolo jeho manželstvo rozvedené „bez prítomnosti a bez zastúpenia sťažovateľa“. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. apríla 2001.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je oneskorene podaná, pretože sťažovateľ ňou napáda rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 26/01-12 z 23. februára 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 4. apríla 2001, pričom predmetná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu až 6. júla 2012.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že ak by lehota na podanie predmetnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť až dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o napadnutom rozsudku, pretože ten bol vydaný v jeho neprítomnosti (v zast. opatrovníkom), teda vychádzalo by sa z toho, že v danom prípade by išlo o „iný zásah“, a nie o „právoplatné rozhodnutie“, aj tak by bola táto ústavná sťažnosť podaná oneskorene, pretože sťažovateľ o existencii napadnutého rozsudku mal nesporne vedomosti už v rokoch 2006 – 2007. Z rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 P 52/2011 z 28. novembra 2011, ktorým bolo zvýšené výživné na maloleté dieťa sťažovateľa a ktorý bol sťažovateľovi riadne doručený, totiž okrem iného vyplýva vyjadrenie sťažovateľa, že: *„Pre otca maloletého je nepochopiteľné, že od januára 2001 do 23. 02. 2001 teda za jeden mesiac súd manželstvo účastníkov konania rozviedol o čom sa otec maloletého dozvedel iba náhodne približne po 5-tich rokoch.“* Uvedené rozhodnutie o zvýšení výživného na maloleté dieťa nadobudlo právoplatnosť podľa zistenia ústavného súdu 17. februára 2012, a pretože predmetná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu v čase (6. júla 2012), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Aj na základe uvedených dôvodov by pripadalo do úvahy posúdenie návrhu ako podaného oneskorene.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013